

Вплив інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства в умовах глобалізаційних викликів

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі досліджується сутність та необхідність оцінки впливу інфляційних процесів на фінансовий стан підприємств в умовах глобалізації, а також показники, отримані у результаті аналізу. Визначено найважливіші причини інфляції, проаналізована фінансова звітність та причини, які впливають на якісну характеристику звітів.

Ключові слова: фінансовий стан, інфляційні процеси, глобалізаційні виклики, характеристика фінансового стану, сутність, досліджувана категорія.

Abstract

In this paper, the essence and necessity of an assessment of the influence of inflation processes on the financial state of enterprises in the conditions of globalization, as well as the indicators obtained as a result of the analysis are studied. The most important causes of inflation are determined, financial statements are analyzed and reasons that influence the qualitative characteristics of the reports.

Keywords: фінансовий стан, інфляційні процеси, глобалізаційні виклики, характеристика фінансового стану, сутність, досліджувана категорія.

Вступ

Незначні інфляційні процеси практично не мають впливу на фінансовий стан підприємства та його звітність. Невелика інфляція є допустимою і навіть корисною, бо сприяє зростанню активності власників грошей, примушує вкладати їх у прибуткову справу, оскільки гроші, що лежать без руху, втрачають цінність. Висока інфляція негативно впливає на весь виробничий процес, і є основним дестабілізуючим чинником виробництва і фінансового стану підприємства. Причому, чим вищі темпи інфляції, тим більшим є ступінь відхилення як активу, так і пасиву балансу підприємства (відхилюються усі основні фінансові результати діяльності підприємства). Інфляція знецінює всі доходи й надходження підприємства. Будь-яке відстрочення платежів призводить до того, що підприємство одержує лише частину доходу, який йому належить. Відомо, що баланс, складений за звітний період без урахування впливу інфляції, буде джерелом необ'єктивної інформації і користувачі можуть прийняти рішення, неадекватні реальним процесам, бо різні елементи балансу втрачають свою вартість з різною швидкістю. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки інфляційних процесів фінансового стану підприємств внесли такі вчені як В.В. Зянько, В.Г. Фурик, В.Г. Белоліпецький, Л.Д. Білик, І.О. Бланк, Л.Д. Буряк, Ф.Ф. Бутинець, О.Д. Василик, О.Н. Волкова, Г.П. Герасименко, К.В. Ізмайлова, В.В. Ковальов, Т.М. Ковальчук, М.Я. Коробов, Л.А. Лахтіонова, А.М. Поддєрьогін, Г.В. Савицька, С.І. Шкарабан, М.І., Ключко В.Г. та ін.

Метою роботи є дослідження сутності та необхідності оцінки впливу інфляційних процесів на фінансовий стан підприємств в умовах глобалізації, а також дослідження показників, отриманих у результаті аналізу. Визначити найважливіші причини інфляції та проаналізувати фінансову звітність і причини, які впливають на якісну характеристику звітів.

Результати дослідження

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості, пошуку шляхів підвищення рівня економічної безпеки та впливу інфляційних процесів в умовах глобалізаційних викликів. Так на думку Фурика В.Г., фінансовий стан підприємства – комплексне

поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визнається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що в ідображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [1, с.34]. Інфляція – це знецінення грошової одиниці, зменшення її купівельної спроможності. Як правило, сучасні економісти розглядають інфляцію як багатофакторний процес, тобто причини інфляції різноманітні.

До найважливіших причин інфляції можна віднести:

- 1) непродуману політику центрального банку;
- 2) незбалансованість державних видатків і прибутку;
- 3) кредитну експансію;
- 4) переважання в ринкових структурах олігопольних ринків [2];

На думку Ключко В.Г., глобалізація – об’єктивне явище, яке не залежить від волі окремих людей. Процеси глобалізації наростають і розповсюджуються із дедалі більшою швидкістю і завжди мають економічну основу[3, с.46].

Інфляція має здатність суттєво впливати на економічні процеси країни, особливо в умовах глобалізаційних викликів. Вона впливає на фінансовий стан підприємств і, передусім, на величину їх грошових потоків. Для визначення реальної величини грошового потоку витрат, виручки або прибутку необхідно розділити номінальну величину цього потоку на індекс інфляції (табл.1).

Індекс інфляції в Україні за 2014-2018 рр. [2]

Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Індекс інфляції, %	100,5	124,9	143,3	112,4	113,7

Вплив інфляції на фінансовий стан підприємства відбувається внаслідок таких моментів:

- 1) зниження вартості активів на підприємстві;
- 2) зниження собівартості продукції в результаті зниження вартості матеріалів і внаслідок амортизаційних відрахувань;
- 3) ерозії капіталу – внаслідок неможливості значного нагромадження підприємством грошових коштів для оновлення своїх основних фондів;
- 4) обезцінення доходів підприємства і формування додаткових потреб у збільшенні фонду споживання.

Незначна інфляція є допустимою, бо сприяє зростанню активності власників грошей, примушує вкласти їх у прибуткову справу. За наявності високих інфляційних процесів облікова інформація, яка базується на фактичній оцінці, може спотворювати дані про фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Інфляція впливає на купівельну спроможність грошових одиниць, тобто основних одиниць виміру бухгалтерського обліку.

Зниження витрат підприємства в частині матеріальних витрат і амортизації викликає необґрунтоване зниження собівартості, тобто неповне покриття реальної суми поточних витрат із виручки підприємства. В умовах інфляції при використанні в обліку оцінок за початковою вартістю доходи, що виражені в грошових одиницях поточної купівельної спроможності, співставляються з витратами, що вимірюються в грошових одиницях купівельної спроможності минулих періодів. Результатом чого є викривлення фінансових результатів, а саме, відбувається безпідставне завищення даного показника. Сума отриманої виручки не дозволяє покрити в повному обсязі суму понесених підприємством матеріальних витрат. А це призведе до того, що в наступному звітному періоді необхідно буде більше грошових коштів, а ніж відшкодованого в попередньому.

Не врахування рівня інфляції може призвести до отримання необ’єктивної інформації щодо реального фінансового стану підприємства, що в сучасних умовах глобалізації негативно вплине на виробничу діяльність підприємства.

Висновки

Проаналізувавши все вищезазначене, виділимо найосновніші аспекти, що були розглянуті:

® Вплив інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства здійснюється через фінансову звітність. Фінансова звітність формується в грошовому вимірнику, а оцінка її статей відображає ціни різних періодів часу, зміна цін, в свою чергу, негативно впливає на якісні характеристики звітів.

® Для того, щоб користувачі інформації приймали рішення, адекватні реальними процесами, необхідно коригувати показники звітів на індекс інфляції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зянько В.В. Фінанси підприємств. Частина 2: навч.посіб. /Зянько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М.,-Вінниця, ВНТУ, 2016-144с.
2. Індекс інфляції в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://deltasoft.dp.ua/index/infl/>
3. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
4. Клочко В.Г. Глобалізація та її вплив на країни з перехідною економікою /В.Г. Клочко // Економіка України. – 2001.- №10. – С.51-58.

Багінська Наталія Миколаївна – студентка групи МФК-18мі, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fm.mof14b.baginska@gmail.com

Науковий керівник: **Фурик Василь Григорович** – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Baginska Nataliya M- Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: fm.mof14b.baginska@gmail.com

Supervisor:**Furyk Wasyl G.-** Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia